



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

(Course Plan)

عنوان درس: طراحی و ارزشیابی برنامه درسی تعداد واحد: ۲ واحد (نظری) نیمسال: دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹
گروه فراگیر: کارشناسی ارشد مامایی استاد: دکتر محمدرضا منصوریان پیش‌نیاز: روش‌ها، فنون و تمرین تدریس

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم و اصول طراحی آموزشی و مراحل برنامه‌ریزی درسی و ارزشیابی سیستم و برنامه آموزشی

اهداف ویژه:

□ در پایان این درس از دانشجویان انتظار می‌رود که:

- ۱- مفهوم، ضرورت و سطوح برنامه‌ریزی آموزشی و درسی را توضیح داده، نظام‌های آموزشی متمرکز و غیر متمرکز را با یکدیگر مقایسه نمایند.
- ۲- مفهوم طراحی سیستمیک و مراحل مختلف برنامه‌ریزی را از دیدگاه صاحب‌نظران شرح دهند.
- ۳- چرخه برنامه‌ریزی درسی کرن و هاردن را توضیح داده مراحل این دو الگو را با هم مقایسه نمایند.
- ۴- مفهوم نیاز سنجی و تعیین نیازهای آموزشی را شرح داده، مراحل و ابزارهای مورد استفاده در فرآیند نیاز سنجی آموزشی را توضیح دهند.
- ۵- حیطه‌های یادگیری و سطوح مختلف هر یک از آنها را توضیح داده، اهداف کلی و ویژه آموزشی مناسب تدوین نمایند.
- ۶- اجزاء اصلی طرح درس دوره و روزانه را بیان نموده، برای یک درس نمونه، طرح درس دوره و روزانه بر اساس یکی از الگوها تدوین نمایند.
- ۷- عوامل موثر و پیش‌نیازهای ضروری انتخاب روش‌ها و الگوهای تدریس را شرح دهند.
- ۸- شرایط، منابع و موقعیت (C.S.R) را در اجرای برنامه درسی توضیح داده و برای هر یک مثالی بزنند.
- ۹- الزامات و عوامل موثر در تهیه محتوای آموزشی و سازماندهی آنرا تبیین و ارتباط محتوای آموزشی را با سایر اجزای برنامه درسی تحلیل کنند.
- ۱۰- ارزشیابی را تعریف کرده، انواع ارزشیابی با توجه به موضوع، سطح شمول، زمان اجرا، ملاک، ارزشیابان و کاربرد نتایج را توضیح دهند.
- ۱۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر هدف را توضیح داده، کاربرد، مزایا و محدودیت‌های آن را تحلیل کنند.
- ۱۲- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مدیریت را توضیح داده، کاربرد، مزایا و محدودیت‌های آن را تحلیل نمایند.
- ۱۳- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر دیدگاه و نظر متخصصان را شرح داده، کاربرد، مزایا و محدودیت‌های آن را تحلیل کنند.
- ۱۴- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مصرف‌کنندگان را توضیح داده، کاربرد، مزایا و محدودیت‌های آن را تحلیل نمایند.
- ۱۵- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مشارکت‌کنندگان را شرح داده، کاربرد، مزایا و محدودیت‌های آن را تحلیل کنند.
- ۱۶- مبانی و اهداف ارزشیابی نظام و موسسات آموزشی را تبیین، مراحل، معیارها و کاربرد نتایج اعتبار بخشی آموزشی را شرح دهند.
- ۱۷- روش‌های متداول و مناسب ارزشیابی اعضای هیأت علمی و مدرسان را توضیح داده، چالش‌ها و کاربرد نتایج ارزشیابی مدرسان را تحلیل نمایند.
- ۱۸- ساختار نظام آموزش مامایی در ایران را تشریح، تاریخچه، فلسفه، اهداف و ارکان برنامه آموزش مامایی در ایران را توضیح داده، رویکرد مناسبی برای ارزشیابی آن پیشنهاد دهند



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

((جدول طراحی پیشگام تدریس))

عنوان درس : طراحی و ارزشیابی برنامه درسی	تعداد واحد : ۲ واحد (نظری)	نیمسال : دوم ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹
گروه فراگیر : کارشناسی ارشد آموزش مامایی	استاد : دکتر محمدرضا منصوریان	پیش‌نیاز: روش‌ها، فنون و تمرین تدریس

جلسه	موضوع	اهداف جلسات
اول	معارفه، ارزشیابی آغازین و بیان انتظارات	برقراری ارتباط، تعیین ساخت شناختی، تبیین اهداف
دوم	مفاهیم، سطوح و مراکز برنامه-ریزی درسی	۱- مفهوم، ضرورت و سطوح برنامه‌ریزی آموزشی و درسی را توضیح دهند. ۲- نظام‌های آموزشی متمرکز و غیر متمرکز را با یکدیگر مقایسه نمایند.
سوم	طراحی سیستماتیک آموزشی	۱- مفهوم طراحی سیستمیک و مراحل مختلف برنامه‌ریزی را از دیدگاه صاحب‌نظران شرح دهند. ۲- چرخه برنامه‌ریزی درسی کرن و هاردن را توضیح داده مراحل این دو الگو را با هم مقایسه نمایند.
چهارم	نیاز سنجی آموزشی	۱- مفهوم نیاز سنجی و فرآیند تعیین نیازهای آموزشی را شرح دهند. ۲- مراحل و ابزارهای مورد استفاده در فرآیند نیاز سنجی آموزشی را توضیح دهند.
پنجم	حیطه‌های یادگیری و تحلیل آموزشی	۱- حیطه‌های یادگیری و سطوح مختلف هر یک از آنها را توضیح دهند. ۲- تحلیل آموزشی را تبیین و اهداف کلی و ویژه مناسب آموزشی تدوین نمایند.
ششم	اجزاء و عناصر برنامه درسی	۱- اجزاء اصلی طرح درس دوره و روزانه را بیان نمایند. ۲- برای یک درس نمونه، طرح درس دوره و روزانه بر اساس یکی از الگوها تدوین نمایند.
هفتم	انتخاب روش‌ها و الگوهای تدریس	۱- عوامل موثر و پیش‌نیازهای ضروری انتخاب روش‌ها و الگوهای تدریس را شرح دهند. ۲- شرایط، منابع و موقعیت (C.S.R) را در اجرای برنامه درسی توضیح داده و برای هر یک مثال بزنند.
هشتم	تعیین محتوای آموزشی	۱- الزامات و عوامل موثر در تهیه محتوای آموزشی مناسب و سازماندهی آنرا تبیین نمایند ۲- ارتباط محتوای آموزشی را با سایر اجزای برنامه درسی تحلیل کنند.
نهم	ارایه گزارش (ارزشیابی تکوینی)	۱- Lesson Plan و Course Plan تهیه شده از یک درس مرتبط با رشته خود ارائه نمایند. ۲- در آزمون تکوینی دوره شرکت کنند.
دهم	ارزشیابی و رویکردهای ارزشیابی برنامه	۱- ارزشیابی را تعریف کرده و تفاوت آن را با پژوهش شرح دهند. ۲- انواع ارزشیابی با توجه به موضوع، سطح شمول، زمان اجرا، ملاک، ارزشیابان و کاربرد نتایج را توضیح دهند.
یازدهم	رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر هدف	۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر هدف را توضیح دهند. ۲- کاربرد، مزایا و محدودیت های رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر هدف را تحلیل کنند.
دوازدهم	رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مدیریت	۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مدیریت را توضیح دهند. ۲- کاربرد، مزایا و محدودیت های رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر هدف را تحلیل کنند.
سیزدهم	رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر دیدگاه و نظر متخصصان	۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر دیدگاه و نظر متخصصان را توضیح دهند. ۲- کاربرد، مزایا و محدودیت های رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر دیدگاه و نظر متخصصان را تحلیل کنند.
چهاردهم	رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مصرف کنندگان	۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مصرف کنندگان را توضیح دهند. ۲- کاربرد، مزایا و محدودیت های رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مصرف کنندگان را تحلیل کنند.
پانزدهم	رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مشارکت کنندگان	۱- رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مشارکت کنندگان را توضیح دهند. ۲- کاربرد، مزایا و محدودیت های رویکرد ارزشیابی برنامه مبتنی بر مشارکت کنندگان را تحلیل کنند.
شانزدهم	ارزشیابی سیستم آموزشی	۱- مبانی و اهداف ارزشیابی سیستم و موسسات آموزشی را بیان کنند. ۲- اصول، مراحل و معیارها و کاربرد نتایج اعتبار بخشی سیستم و موسسات آموزشی را شرح دهند.
هفدهم	ارزشیابی اعضاء هیأت علمی	۱- روش‌های متداول و مناسب ارزشیابی اعضاء هیأت علمی و مدرسان را توضیح دهند. ۲- چالش‌ها و کاربرد نتایج ارزشیابی مدرسان را تحلیل کرده راهکارهایی برای حل مشکلات موجود پیشنهاد دهند.
هیجدهم	ارزشیابی برنامه آموزش مامایی	۱- ساختار نظام آموزش مامایی در ایران را شرح دهند. ۲- تاریخچه، فلسفه، اهداف و ارکان برنامه آموزش مامایی در ایران را شرح داده، رویکرد مناسبی برای ارزشیابی آن پیشنهاد دهند.
نوزدهم	ارزشیابی تراگمی	تشخیص پیشرفت تحصیلی دانشجویان



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

روش‌ها و الگوهای تدریس:

سمینار، بحث گروهی (روش غالب)، سخنرانی تعاملی و الگوهای تدریس پیش‌سازمان‌دهنده،

وظایف و تکالیف دانشجویان:

- ۱- دانشجویان می‌بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس درس حاضر باشند.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع معرفی شده و با آمادگی قبلی مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می‌باشند.
- ۳- دانشجویان باید نسبت به انجام به‌موقع تکالیف که در جلسات مختلف داده می‌شود، اقدام نمایند.
- ۴- شرکت دانشجویان در ارزشیابی تکوینی و امتحان پایان ترم الزامی است.

روش ارزشیابی دانشجویان:

نمره	درصد	شرح فعالیت
۲	۱۰٪	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث کلاس
۴	۲۰٪	انجام و ارائه به‌موقع تکالیف
۲	۱۰٪	آزمون تکوینی (میان ترم)
۱۰	۵۰٪	آزمون تراکمی (پایانی)
۲۰	۱۰۰٪	جمع

منابع:

- 1- Dent JA, Harden RM *A practical Guide For medical teacher*. Toronto: Churchill Livingstone. (Last Edition).
- 2- Prideaux D. Curriculum design. *BMJ*. (Last Edition).
- 3- Neary M, *curriculum studies in post compulsory and adult education*. Cheltenham: nelson thornes. (Last Edition).
- 4- Lowenstein AJ, Bradshaw MJ. *Fuszard's Innovative Teaching Strategies in nursing*. USA: Aspen publisher. (Last Edition).
- 5- Khosravan.Sh, Karimi.H, Yazdani.Sh. Ahmadi.S, Mansoorian. MR, *Leadership and management curriculum planning for Iranian general practitioners*. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism (JAMP). Vol 3 No 4, 2015.
- 6- Shabnam Mohammadi. Sh, Mansoorian. MR, Khordad. E and others, *Syllabus Revision Based on Kern Model in the Anatomical Topics for Students of Pre-Hospital Emergency Care in Gonabad University of Medical Sciences*. World Journal of Medical Sciences 13 (3): 179-184, 2016.
- 7- Iwasiw C , Goldenberg D. *Curriculum Development in nursing Education*. Jones and Bartlett publishers. (Last Edition).
- 8- Butts.J,Rich.K. *Nursing ethics Across the Curriculum and into practice*. (Last Edition).
- ۹- ملکان راد، الهه. عین‌الهی، بهرام. آشنایی با الفبای کوریوم در آموزش پزشکی. تهران: انتشارات وزارت بهداشت. (چاپ جدید).
- ۱۰- فتحی ا. اصول برنامه ریزی درسی، چاپ سوم، تهران: انتشارات ایران زمین. (چاپ جدید).
- ۱۱- صابریان م. سالمی ص. چگونه طرح درس بنویسیم. تهران: نشر سالمی. (چاپ جدید).
- ۱۲- تقی پور ظهیر ع. مقدمه ای بر برنامه ریزی آموزشی و درسی. چاپ ۲۶. تهران: نشر آگاه. (چاپ جدید).
- ۱۳- گرونلند ن. هدفهای رفتاری برای تدریس و ارزشیابی. ترجمه امان ا. صفوی. تهران: انتشارات رشد. (چاپ جدید).
- ۱۴- یارمحمدیان م ح. اصول برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات یادواره. (چاپ جدید).
- ۱۵- حجازی ش. طراحی آموزشی در تدریس (طرح درس- روشهای تدریس- وسایل آموزشی و ارزشیابی). تهران: نشر بشری. (چاپ جدید).
- ۱۶- محسن پور ب. مبانی برنامه ریزی آموزشی. چاپ پنجم. تهران: انتشارات سمت. (چاپ جدید).
- ۱۷- سیلور. برنامه ریزی برای تدریس و یادگیری بهتر. ترجمه دکتر خوبی نژاد. مشهد: انتشارات آستان قدس. (چاپ جدید).
- ۱۸- مشایخ ف. دیدگاههای نو در برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات سمت. (چاپ جدید).
- ۱۹- صابریان م. سالمی ص. چگونه طرح درس بنویسیم. تهران: نشر سالمی. (چاپ جدید).
- ۲۰- میرزاییگی ع. برنامه ریزی و طرح درس در آموزش رسمی و تربیت نیروی انسانی. تهران: یسپرون. (چاپ جدید).
- ۲۱- رومیوفسکی ای. طراحی نظام‌های آموزشی. ترجمه هاشم فردانش. تهران: سمت. (چاپ جدید).
- ۲۲- نلسون آ. طراحی برنامه درسی. ترجمه رضا پور. تهران: انتشارات سمت. (چاپ جدید).